Sem I Labour laws Jan 2018

L0111 & L0615 / L0110 LABOUR LAWS

Q.P. Code :09498

[Time: Three Hours] **[Marks:100]**

Please check whether you have got the right question paper.

Q. 1 Answer in **Any One** or **Two** sentences **20**

a) What is modification under I.E. (S.O.) Act, 1946?
b) 'Commissioner' under E.C. Act, means ...?
c) Define Retrenchment under I.D. Act, 1947?
d) Who is 'Member' under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act?
e) Write any two powers of certifying officer under I.E. (S.O) Act.
f) Can there be more than one recognized trade union in an industry under one Employer under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act?
g) Who publishes 'Award' under I.D. Act, 1947?
h) What is the meaning of 'during the course of employment and out of employment' under E.C Act, 1923?
i) Who declares 'lockout' and who declares 'strike'?
j) I.E. (S.O.) Act, 1946 applies to....?

Q. 2 Short notes **(Any Four)** **20**

a) Authorities under M.R.T.U. and P.U.L.P Act, 1971.
b) Model standing orders under I.E. (S.O.) Act 1946.
c) 'Workman' under I.D. Act, 1947.
d) Recognition under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act. 1971.
e) Triple Test under I.D. Act. 1947.
f) Employer's Liability for compensation under E.C. Act, 1923.

Q .3 Solve **Any Two** of the following **12**

a) The workman of Annasaheb Patil Sugar Factory were employed during crushing season only and consequent to closure of season they ceased to work.
   i) Is it retrenchment? Give reasons.
   ii) What is difference between closure and retrenchment?

b) A workman leaves his workplace during lunch hour to have his lunch from nearby hotel, while returning back he meets with an accident and sustains permanent injury.
   i) Is the employer liable for compensation? Give reasons.
   ii) If there would be canteen of their own in the premises of industry, had it made any difference? Give reasons.

c) A union in an industrial establishment has 60% of total workman as its members since last 10 months. It plans for recognition under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act.
   i) Will that Union succeed? Why?
   ii) Suggest the procedure for getting recognition under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act, 1971 to that Union.

munotes.in

Q.P. Code :09498

Q .4 Write **Any Four.** 48

a) Explain in detail Authorities under I.D. Act, 1947
b) Discuss fully concept of collective Bargaining.
c) Discuss Unfair Labour practices under M.R.T.U. and P.U.L.P. Act, 1971.
d) Explain fully strike and lockout under I.D. Act, 1947.
e) Explain in detail procedure for certification of standing orders under I.E. (S.O.) Act, 1946.
f) What is occupational disease? What is the extent of liability of an employer in such cases?

---

munotes.in

63BB316F66C522522F63EAADFAB139A1

L0111 & L0615 / L0110 LABOUR LAWS

Q.P. Code :09498

[वेळ: तीन तास] [गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

मराठी भाषांतर

प्र. १ एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा . २०

अ) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा १९४६ अंतर्गत फेरफार म्हणजे काय?

ब) कामगार नुकसान भरपाई कायदा अंतर्गत 'आयुक्त' म्हणजे ....?

क) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत 'कपात' ही संज्ञा?

ड) एम. आर. टी. यु आणि पी. एल. पी. कायदा अंतर्गत 'सभासद' म्हणजे कोण?

इ) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा अंतर्गत प्रमाणन अधिकार्यांचे कोणतेही दोन अधिकार सांगा.

फ) एम. आर. टी. पी.यु.एल.पी. कायदा, अंतर्गत एकाच मालकाच्या संस्थापनेत एकापेक्षा अधिक मान्यताप्राप्त कामगार संघटना असू शकतात का?

ग) औद्योगिक विवाद कायदा अंतर्गत निवाड्याचे प्रकटीकरण कोण करू शकतो?

ह) कामगार विवाद कायदा १९२३ अंतर्गत 'कामाच्या वेळेत व कामाशी निगडीत' म्हणजे काय?

र) 'बंद' कोण पुकारते व 'टाळेबंदी' कोण पुकारते?

ई) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा, १९४६.... यांना लागू होतो.

प्र. २ टिपा लिहा **(कोणत्याही चार)** २०

अ) एम. आर. टी. यु. आणि पी. यु. एल. पी. कायदा अंतर्गत अधिकारीता

ब) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश) कायदा, १९४६ अंतर्गत आदर्श स्थायी आदेश.

क) औद्योगिक विवाद कायदा, १९४७ अंतर्गत 'कामगार'.

ड) एम. आर. टी. यु. आणि पी. यु. एल. पी. कायदा अंतर्गत मान्यता

इ) औद्योगिक विवाद कायदा १९४७ अंतर्गत तिहेरी चाचणी

फ) कामगार नुकसान भरपाई कायदा, १९२३ अंतर्गत नुकसान भरपाई देण्यासाठीची मालकाची जबाबदारी.

प्र. ३ सोडवा **(कोणतेही दोन)** १२

अ) आण्णासाहेब पाटील साखर कारखान्यामध्ये कामगारांना फक्त कारखान्याच्या गळीत हंगामात काम मिळायचे आणि हंगाम संपला की त्याचे परिणामस्वरूप कामसुद्धा बंद व्हायचे.

i) ही नोकरपात आहे का? कारणे लिहा.

ii) बंद आणि नोकरपात यातील फरक स्पष्ट करा.

ब) एक कामगार त्याची काम करण्याची जागा सोडून जेवणाच्या वेळेत जवळच्या उपहार गृहात गेला असता तेथून परत येत असताना त्याचा अपघात झाला आणि त्यास कायमस्वरूपी अपंगत्व आले.

i) त्याचा मालक हा कामगार नुकसान भरपाई देण्यास जबाबदार आहे का? कारणे दया.

63BB316F66C522522F63EAADFAB139A1

munotes.in

Q.P. Code :09498

ii) जर त्या औद्योगिक आस्थापनेमध्ये त्यांचे स्वतःचे उपहारगृह असते तर नुकसान भरपाईवर काय फरक पडला असता काय? कारणे दया.

क) एका औद्योगिक आस्थापनामध्ये कार्यरत असलेल्या कामगारांपैकी ६०% कामगार मागील १० महिन्यांपासून एका संघामध्ये कार्यरत होते. त्यांनी एम. आर. टी. यू. व पी. यु. एल. पी.कायदा, १९७१ अंतर्गत मान्यतेसाठी अर्ज करण्याचा मनोदय केला.

i) काय हा संघ यशस्वी होईल? कारणे द्या?

ii) या संघाला एम. आर. टी. यू. आणि पी.यू.एल.पी. कायदा, १९७१ अंतर्गत मान्यता मिळवण्यासाठी प्रक्रिया सुचवा.

प्र. ४ **कोणतेही चार** लिहा ४८

अ) औद्योगिक विवाद कायदा, १९४७ अंतर्गत आधीकारीता स्पष्ट करा.

ब) सामुहिक वाटाघाटी यावर सविस्तर चर्चा करा.

क) एम. आर. टी. यु. आणि पी. यू. एल. पी. कायदा, १९७१ अंतर्गत अनुचित कामगार प्रथा यावर चर्चा करा.

ड) औद्योगिक विवाद कायदा अंतर्गत संप व टाळेबंदी सविस्तर स्पष्ट करा.

इ) औद्योगिक आस्थापना (स्थायी आदेश), १९४६ अंतर्गत स्थायी आदेश प्रमाणन करण्यासाठी प्रक्रिया स्पष्ट करा.

फ) कामगार नुकसान भरपाई कायदा, १९७१ अंतर्गत व्यवसायजन्य रोग म्हणजे काय? सदर बाबतीत मालकाची जबाबदारी स्पष्ट करा.

---

munotes.in

63BB316F66C522522F63EAADFAB139A1